

Бедний П. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ФОРМУВАННІ
СТАЛИХ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ У МІЖНАРОДНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ**

З розвитком цифрових технологій штучний інтелект став невід'ємною частиною сучасного світу, що суттєво впливає як на повсякденне життя людей, так і на функціонування бізнесу. Сьогодні його активно використовують підприємці, менеджери, аналітики та інші фахівці для оптимізації процесів і прийняття рішень. Особливо помітне прискорення цифровізації відбулося під час пандемії COVID-19, коли бізнес був змушений швидко адаптуватися до нових умов. У цей період інвестиції у цифрові технології значно зросли: за результатами досліджень, приблизно на 35% у порівнянні з допандемічним періодом, що свідчить про активний перехід компаній до цифрових бізнес-моделей та посилення ролі інновацій у міжнародному менеджменті [1].

У результаті таких змін світова економіка почала трансформуватися швидшими темпами, а традиційні підходи до ведення бізнесу поступово втрачають актуальність. Водночас разом із розвитком технологій зростає і потреба у забезпеченні їх безпечного та відповідального використання. Саме тому особливого значення набуває концепція сталого розвитку, яка передбачає баланс між економічними результатами, соціальною відповідальністю та екологічною безпекою. Такий підхід дозволяє не лише досягати короткострокових результатів, але й забезпечувати довгострокову стабільність розвитку підприємств [3].

У міжнародному середовищі ці процеси проявляються ще більш виразно. Сучасні компанії, особливо транснаціональні корпорації, працюють одночасно на декількох ринках, які відрізняються економічними умовами, законодавством і культурними особливостями. Це створює додаткові труднощі для управління, оскільки необхідно враховувати велику кількість факторів і швидко реагувати на зміни. У таких умовах використання штучного інтелекту стає важливим інструментом, який допомагає обробляти великі обсяги інформації та приймати більш обґрунтовані управлінські рішення. Згідно з дослідженнями міжнародного досвіду цифровізації бізнесу, впровадження сучасних технологій дозволяє компаніям підвищувати ефективність діяльності та формувати конкурентні

переваги на глобальному ринку [5]. Це проявляється, зокрема, у покращенні координації між підрозділами, оптимізації витрат і підвищенні гнучкості бізнесу. Таким чином, штучний інтелект стає не просто допоміжним інструментом, а важливим елементом сучасного міжнародного менеджменту.

Одним із найбільш поширених напрямів використання штучного інтелекту є цифровізація маркетингу та управління. Завдяки аналізу великих обсягів даних компанії можуть краще розуміти поведінку споживачів, прогнозувати попит і більш точно формувати свої пропозиції. Це дозволяє підвищити ефективність комунікації з клієнтами та адаптувати бізнес до змін ринку [2]. Крім того, штучний інтелект активно використовується для оптимізації логістичних процесів, що особливо важливо у міжнародному бізнесі, де ефективність ланцюгів постачання має вирішальне значення [2].

Важливим аспектом є також вплив штучного інтелекту на екологічну складову сталого розвитку. З одного боку, його використання дозволяє оптимізувати використання ресурсів, зменшити витрати енергії та підвищити ефективність виробництва. З іншого боку, розвиток цифрових технологій супроводжується зростанням енергоспоживання, особливо через роботу дата-центрів і обробку великих обсягів даних. Це може створювати додаткове навантаження на довкілля, що потребує врахування при впровадженні штучного інтелекту [6]. Таким чином, важливо забезпечити баланс між технологічним розвитком і екологічною безпекою.

Не менш важливим є питання регулювання використання штучного інтелекту. В Україні цей процес визначається на державному рівні, зокрема через концепцію розвитку штучного інтелекту, яка передбачає впровадження інноваційних технологій у різні сфери економіки [4]. У міжнародному середовищі ситуація є більш складною, оскільки різні країни мають власні підходи до регулювання цифрових технологій. Це створює певні труднощі для компаній, які працюють на глобальному рівні, і вимагає від них високого рівня адаптивності.

Отже, штучний інтелект відіграє важливу роль у формуванні сталих бізнес-моделей у міжнародному менеджменті. Його використання дозволяє підвищити ефективність діяльності підприємств, забезпечити їх адаптацію до умов глобалізації та сформулювати нові підходи до управління. Водночас для досягнення довгострокових результатів необхідно поєднувати технологічні

інновації з принципами сталого розвитку, що забезпечить баланс між економічними, соціальними та екологічними аспектами діяльності.

Список використаних джерел:

1. Лобунець Т. В., Ямполь Ю. В., Журавльова І. В. Інновації та цифрова трансформація у міжнародному менеджменті: вплив технологій на бізнес-процеси великих корпорацій. *Актуальні питання економічних наук*. 2024. № 2.
2. Попадинець Н. М., Бондаренко В. М., Курей О. А., Маргітич В. В., Графська О. І. Цифровізація маркетингу та менеджменту в бізнесі: роль штучного інтелекту. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2025. № 1. С. 60-64. <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2025-1-15>
3. Сабовчик А. І., Попович А. М. Визначення поняття та цілі сталого розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: ПРАВО*. 2024. Вип. 86: Ч. 5. С. 415-422. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.5.61>.
4. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р (зі змінами від 29.12.2021 № 1787-р).
5. Мосумова А. К., Селезньова Г. О., Гагарінов О. В. Цифровізація бізнесу: міжнародний досвід. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Т. 9. № 2. С. 323-328. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-2-55>.
6. Приварнікова І. Ю., Сердюков М. В. Екологічні наслідки цифровізації зовнішньоекономічної діяльності: штучний інтелект та енергоспоживання. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2025. Т. 2, № 2. С. 47-59. DOI: 10.60022/2(2)-5S.

Канд. екон. наук Белозерцев В. С., Іванова В. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СИСТЕМАХ ТОЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ЯК ЧИННИК ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Сучасна парадигма сталого економічного розвитку диктує нові правила гри, де продовольча безпека держави стає не просто питанням наявності продуктів, а складним технологічним рівнянням. У центрі цього рівняння сьогодні перебуває штучний інтелект, який трансформує традиційне землеробство у високотехнологічну галузь, здатну протистояти глобальним викликам. Використання інтелектуальних систем у точному землеробстві дозволяє реалізувати перехід від екстенсивного використання ресурсів до стратегії максимальної ефективності кожної одиниці площі. Це стає можливим завдяки здатності алгоритмів машинного навчання обробляти колосальні обсяги даних, які раніше залишалися поза увагою агрономів. Одним із ключових аспектів впливу штучного інтелекту на